

vetődni azokon. Érdeklődők helyett unalmas arcokat láthatunk, kik nem tesznek mást, mint a már mindenki által előre ösmert határozatok felett szavazattal döntenek. A határozatokat előkészítik az eszmék harcát vívó hírlapok.

A mult lapjainak forgatása és a jelen szemlézése erre tanít bennünket.

És ha csakugyan így van ez, akkor nem kicsinyelhetjük azt a törekvést, hogy annyian igyekezzenek a sajtó köré csoportosulni; nem sokaltatjuk a vidéki hírlap-irodalom számbeli emelkedését. Sőt ellenkezőleg arra kell törekednünk, hogy a különböző jogos érdekek és irányok teljes erővel legyenek képviselve, mert az eszmék harcából áll elő a legüdvösebb eszme

Ma, mikor minden polgár jogot formálhat az ügyek intézésében való befolyáshoz, már gyűlésezni — úgy, mint a multban — nem lehet. De viszont ma, midőn oly széles mederben mozog minden úgy s gyors egymásutánban állanak elő a különböző kor-szülte kérdések, egy-két emberre bizni jogos érdekeink kielégítését, eszméink megvalósítását, szintén nem lehet. A sajtó hatalmára van tehát szükségünk. Az vesse bele a mérlegbe súlyát.

Mi pl. — hogy ismét a saját helyzetünket vegyük fel, — Zemplénmegyében nem sokaljuk a meglevő, megyénk érdekeit szolgáló öt hírlap kiadási vállalatot. Oly nagy megye — annyi, részint természeti fekvésénél, részint éghajlatánál fogva is, különböző érdekekkel, — hogy öt hírlap (egy ezek közül kizárólag gazdasági ügyekkel foglalkozó) csak alig-alig képviselheti a különböző — érdek is szülte — irányt.

Egész határozott véleményünk s meggyőződésünk tehát az, hogy szükség van a vidéki hírlap-irodalomra s mi annak számbeli emelkedését nem találjuk veszedelmesnek. Szükség van rá.

Más kérdés az, hogy meg vagyunk-e elégedve a vidéki hírlap-irodalom szellemi niveaujával? Nem vagyunk. Nem találjuk arányosnak e niveau emelkedését a szám, a mennyiség emelkedésével.

A legtöbb vidéki hírlap nem is egyes irányt képviselő pártok szolgálá-

tában, hanem egyes emberek magán-érdekeinek, szeszélyeinek, kedvteléseinek szolgálatában állanak. Ez már ha nem bűnös is — de beteges állapot.

Ösmertünk vidéki hírlapokat (nem említünk neveket, még meggyékét sem), melyeket leginkább a szerkesztő változások jellemeznek. S a mi leginkább feltűnik e változások alkalmával, az az, hogy mindannyiszor megváltozik a lapnak szelleme is, iránya is. Ez ugyan természetesnek látszik, de valójában természetellenes, mert egy hírlapnak nem a szerkesztő egyéni gondolkodásához kell alakulnia, hanem megfordítva, a leendő szerkesztőnek kellene a lap eredeti szellemét megösmernie s így vállalnia el a szerkesztést. S még egy megjegyzésünk e változásokra az, hogy a szóban forgó vidéki hírlapok mindig tekintélyes társadalmi állásu egyénekre vadásznak — tekintet nélkül arra, hogy az eszmék terjesztésének, az irányadásnak e nemében elég ügyesek és munkások lesznek-e az újdonsült szerkesztők. Ez az eljárás használható a kiadónak egy ideig, de a közügynek egy percig sem.

Ösmertünk aztán olyan vidéki hírlapokat is (megint nem említünk neveket), a melyeknek iránya, célja mindig ugyanaz marad, de olyan cél, olyan irány ez, melyből nem kérünk egy cseppet sem. Ez ugyanis: a hatalom dicsőítése, a hatalom előtt való meghunyászkodás, az erők uszálásának hordozása. Az ilyen szellemi harcos az eszmék tisztázásába üdvösen bele nem folyhat.

Az a mi eszményünk a vidéki hírlap-irodalomra vonatkozólag, hogy az irányhoz mindig hű legyen. Ne a személyekben keresse a maga erejét, hanem kitűzött céljához, irányához való hűségben. — Életrevalóságát az azzal igyekezzék bebizonyítani, hogy a lap élén melyik tekintélyes társadalmi állásu egyén nevét viselheti — mint szerkesztőt: hanem azzal, hogy minő irányt képvisel, milyen a célja s mint igyekszik ezt megvalósítani.

Az irány legyen szabadelvű: a cél legyen: a jognak, az igazságnak, a méltányosságnak követelése. Ezekre nézve legyen teljesen független. Sem felülről,

sem alülről utasítást, befolyást ne fogadjon el. Személy előtte soha ne legyen; s ebben az esetben ami az író szívében van, legyen az a tolla hegyén is. Így lehet a vidéki hírlap eszmeterjesztő, mert mint komoly törekvésű, magán-érdek nélküli vállalatot, így szívesen olvas el és figyel meg minden komoly férfit.

Vajha ez eszményünket megvalósíthatnók.

R. L.

VEGYES HIREK.

— Kérjük azokat, kik lapunkat nem hajlandók tovább jártni, e számot küldjék vissza a kiadó hivatalba.

— Dr. Bartha Béla jogtanárt. az „Óráló” felelős szerkesztőjét, városunk, de különösen a főiskola társadalmi életének rendkívül munkás, minden nemes ügy lelkes pártfogóját, tevékeny tagját a debreczeni ref. főiskola jogtanárjává választották meg f. hó 3-án. Ez Bartha Béla úrra kitüntetés, még pedig jól megérdemelt kitüntetés és csak gratulálni tudunk Debreczennek a szerencsés hódításhoz, mert bizonyára bármelyik intézetnek is előnyére hasznára válik a tudományban oly mélyen járó, hivatásszerű tanárt megnyerni, mint Bartha úr. De ha Debreczre nézve nyereség, ránk, különösen főiskolánkra nézve ketszeres veszteség. S most, hogy e sorokat írjuk, két ellentétes érzelm váltakozik bennünk. Örülünk is, — mert ha megválasztásába belenyugodott, bizonyára vágya volt menni, vágya teljesült pedig megérdemelt; de másrésről fájjaljuk is távozását, mert távozásakor veszteséget érzünk. — Nem is tudunk ez alkalommal mást mondani neki, mint hogy a Gondviselés úgy intézte életét, mint aminőre leghöbben vagyunk! — Ezzel összefüggésben a másik debreczeni jogakadémiai tanarválasztásról is megemlíkezzünk, amennyiben Sárospatak szülöttjét, főiskolánk egykori növendékét, dr. Kérészy Zoltán választották meg. A szép készültsegu ifjú tanárt üdvözöljük.

— Julius 6-ika arrólia nevezetes, hogy 1704-ben II. Rákóczy Ferencz a gyulafehérvári gyűlésen elélyi fejedelemmé választottat.

— Vásár. S.-A.-Ujhelyben az úgynevezett „Sarlós”-vásár f. hó 1-én és 2-án tartott meg. Az állatfelhajtás nagy volt, mi az árakat kezdetben deprimálta, de később a nagyobb kereslet ismét felszöktette, illetoleg normalisnak volt mondható. A többi árucikknek arai több-kevesebb ingadozást mutattak. — Ugyancsak e napra esett 1697 július hó 1-je, melyen népszűdülés ütött ki S.-A.-Ujhelyben. A tényállás az, hogy a sárospataki kapitány, ki az ujlyeli vásárosoktól vámot zsarolt, 17 közlegényvel együtt agyonvertetett. Az akkori feljegyzés szerint:

és erkölcsi világ egyik önálló tagjának tekintessük és érezhessük. Erre a gyermek még nem igen képes. A gyermek is jól vagy rosszul érezheti magát, van öröme vagy fájdalma, ezek az érzelmek azonban nem hiúságvágyának kielégítéséből, hanem természetesebb testi vágyainak kielégüléséből származnak. Nem azért érzi magát jól, mert talán anyja vagy apja, vagy a szomszédok azt mondják rája, hogy szép vagy, jó vagy, kedves, derék; hanem azért, mert jóllakott, vagy puhan és melegen fekszik. Hogy dicsérik, az legfeljebb csak mamájának hízleg, mintha csak őt magát dicsérnék.

A hiúság tehát magasabb értelmi fejlettséget feltételező erkölcsi érzelm. Az értelmi fejlettséget azonban csak viszonylagosan kell értenünk, mert másrészt a hiúság fogalmához nem egészen ok nélkül kapcsolódik ama mellék-értelem, hogy a hiu bizonyos mértékben korlátolt is. Korlátolt annak ítéloképessége, a mennyiben nem tud különbséget tenni a valódi érdem és a látszólagos érdem között. Valaki pl. túlságosan hiu, büszke örökölt vagyonára, ingyen kapott czimeire, rangjára, születésére, testi szépségére stb. A hiúság kifejtődésének egy másik nélkülözhetlen feltétele a társaság, embertársaink a ezen a ponton különbözik már a hiúság a büszkeségtől, mint vele teljesen érintkező rokon érzelmtől.

A büszkeség nem egyéb, mint nagyobbfokú, emelkedetebb önértet.

Az önértetes ember ellentétben a hiuval, önmagáról való véleményét olyan tulajdonságokra alapítja, a melyek igazán értékesek, igazi előnyök: erzi a maga kiváló tehetőséget, képességeit s úgy cselekszik és munkálkodik, hogy cselekedetei és művei összhangban, arányban álljanak képességeivel. Ha az önértet nagyobbfokú, keletkezik a büszkeség, vagy ha még erősebb, a dölyf, góg, mikor az egyén tulajdonságai értékét túlságos magasra tartja vagy mikor valaki bizonyos előnyöket nem oly mértékben bír, mint a hogy hiszi. A gógos is lehet büszke vagyonára, rangjára épűgy, mint a hiu. A különbség a két érzelmen között csak az, hogy a büszke tudja, hogy mások képességeiért önkénytelenül figyelik, dicsérik, csodálják, de nem keresi a figyelem és csodálkeltést. A büszke, méginkább a dölyfös, gógos elég önmagának. Ellenben a hiu folyton vágyik a dicséretre, folyvást hallani vágyik mások elismerő, dicsérő nyilatkozatait, bökjait, ha színből, ha szívből jönnek is azok. Az egyén minden alkalmat felhasznál, hogy magát nagyobb társaság előtt kiállítsa, hogy tündököljék, hogy

* A büszke és a gógos, dölyfös kifejezések a régi nyelvben teljesen azonos jelentésűek voltak. Szarvas Gábor (Nyelvtör. XVI. 55.) szerint a büszke a hiú főnévből ered, a szó ezen származásának jelentőségét ma már nem igen érezzük.

figyelem, csodálkozás tárgya legyen. A dölyfös közönyös mások dicséretre, tetszésre irant, túl teszi magát az ócsárláson, csak azért van szüksége másokra, hogy lenézhesse, vagy vetesse azokat: a hiu nem elég önmagának, szükség van másokra, a hiu embernek életelem a társaság, a nyilvánosság.

Ezen lelkiállapotok tehát, melyeket a nyelv, önértet (becsületérzés), hiúság, büszkeség, kevelység, góg (dölyf) nevekkkel jelöl, voltaképpen egy fokozati sor szomszédos tagjai. 50 percentsz önértelen a normalis önértet vagy becsületérzés, 60% a hiúság és büszkeség, 70% kevelység, 100% percentsz a góg.

S ha már most mint a botanikus vizsgálja, hogy mely növények hasznosak a melyek mérgekes, mi is azt tekintjük, hogy e lelkiállapotok, érzelmek közül melyek vezetnek jóra s melyek károsak, ártalmasak. Világos, hogy a hiúság nagyobb foka és a góg mint végletek, a reánk vezethető, káros s elítélendő tulajdonságok, jellemvonások. A kifejlett és káros hiúságtól azonban meg kell különböztetnünk az ártatlan tetszvágyat vagy még inkább a nemes becsvágyat. Az ártatlan tetszvágyat különösen fiatal leányoknál tapasztalhatjuk, kik igyekeznek előzékenységgükkel, sziveségükkel, szeretetméltségükkel embertársaink tetszését és jó véleményét megnyerni. Ez ártatlan tetszvágy, különösen ha természetes és nem mesterkelt, a

"Hogy sokan a magyarok közül is nem kevés sebesítés esett a német kalap viselése miatt, mint Sennyey Ferenczen". Hogy továbbá a követező éjjel a nép Tokaj és Patak várakat elfoglalta. Ezek, t. i. a várak. Rákóczy tulajdonai lévén, ó azonnal Bécsbe utazott és az udvar gyanúja elhárítása végett német ruhába öltözködött s magyarúl beszélni nem akart.

— **Halálozás.** S.-A.-Ujhelyben f. hó 2-án reggel Schiller János géplakatos mester szélhűdés következtében hirtelen meghalt. Temetése f. hó 3-án nagy részvét mellett ment végbe. S.-A.-Ujhely iparosai egy puritán jellemű, mintá iparost vesztek el benne. Jól esett tapasztalunk azt a ragaszkodást, melyet a boldogult végtszességéttele alkalmából a s.-a.-ujhelyi gyártelepi tűzoltó egylet s zenekar tanusított az egykori kartárs iránt. Találjon családott lelke megnyugvást a sírban. r. l.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Folyó hó 3-án a Mezőlahoz feljövő vonat Upor mellett. eddig még ki nem derített ok miatt kisiklott.

— **Párbaj.** Ugy látszik, hogy e rovatunkat állandóan fel kell tartanunk. Alig mulik el hét, hogy ilyenről ne lehessen referálni. Legközelebb is, folyó hó 2-án két sárospataki lakos, S. B. és H. T. mérték össze kardjaikat. A viadaltól mindketten véresen kerültek ki. A korcsmai összeszólalkozásnak ilyenén való elintézés még sem helyes, mert a kikéülést, a mely a párviadalt befejezte meg lehetett volna tenni e nélkül is.

— **Gyilkosság.** Talán nincs ember e vidéken, ki ne tudná, hogy hol van Hotyka. Egy regényes fekvésű völgyben, körülveve három oldalról rengeteg erdővel. — Iczipiczi kis falu, egészen elszegényedett és elcsenevészedett néppel. Főkeresetforrása a faszállítás. — Talán azért, mert erdőség közé eldugott kis falu, talán azért, mert nagyon is szegényes sorsra van kárhoztatva, vagy talán mind a kettőért — e kis falu népe évről-évre elkeseredettebb, mely elkeseredése a legnagyobb mérvű vadságban nyilvánkozik. Nem nagyon ritka eset Hotykan a szándékos emberölés. Nem lehet czélunk e tekintetben statisztikát írni. — Ennyit is csak töprengéskepén a legutóbbi gyilkosság alkalmául írunk. Múlt hó 30-án este Makkos-Hogykán a fiatalok korcsmába gyulven össze, egy kis nézeteltérés fölött összerörentek. A differenciák egy néhány fejbetűréssel bizonyára kiegyenlítették volna, ha a véletlen egy besorozott hadfíra nem bizza a kezdeményezést. Ugyanis a hadizenő Mízsák János besorozott huszár volt Okruczki József ellenfele szemben, de Mízsáknak szövetségesei is akadtak, atyja és sógora. látva a szinten jelen volt Dombrádi László, hogy sógorát Okruczkit három tűz közé vettk, békéltetőleg lépett fel. de szerencsétlenségére, mert miután a négy küzdő differenciájukat furkos argumentumokkal kiegyenlített, a hadfi Mízsák Okruczki szövetségeseinek

is fentartott egy ütletet. Így, midőn Dombrádi a harc megazúntával a korcsmából kilépett, Mízsák orozva egy ölfa darabbal fejére sújtott, mire Dombrádi összerogott és három óra múlva kisenvedett. Dombrádiról még azt is meg kell jegyeznünk, hogy éppen meggyilkoltatása előtt kapott kinevezést valami erdőri állásra. E meggyilkolt ifjú ember jobb sorsot is élvezhetett volna, mint aminőt élvezett, mert elég jó családnak sarja volt s volt Kenézlőn pár száz holdnyi szép birtoka is. Vajjon nem lehetett volna-e őt — míg lehetett — a jobb útra téríteni? — Mízsák János a csendőrség által letartóztatván, a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék gondjaira bízott. A megtartott törvényszéki hullá-vizsgálat konstatálta, hogy Dombrádi halálát az egy ütés idézte elő.

— **A s.-a.-ujhelyi polgári olvasóköri** jun. 29-ére tervezett nyári mulatságát a folytonos esőzések miatt másnap 30-án tartotta meg a „Torzsápos”. De a nehezen emelkedő animót is egy záporos szállította le, mi a már egész nap tornyosuló felhőkből elementáris erővel villámvilágítás mellett hullott a mulatókra s kivált a könnyű batist ruhába öltözött nők között szörnyű pánikot idézett elő, annál is inkább, mert a kezdetleges tánchelyiség mi oltalmát sem ígért a zápor ellen. A mint értesültünk, realis haszna volt.

— **Gyilkos villám.** A nyárban olykor garázdálkodó „ménkú” meg szokta követelni a maga áldozatait. Kijelentjük azonban előre, hogy a most megkövetelt áldozat nem lehet cseppentsem — emberszámba, a meenyiben egy szép tehén lett az áldozata az „Isten nyilának”. . . Bodrog-Zsadányban nagy zivatar volt a múlt hó 28-án. A fent említett garabonciás villám Szabó Ferencz földbirtokos istállójába csapott s egy mit sem sejtő tehenet lesújtott. Az istállóban volt többi négy tehén ép bórrel menekült meg a „sorcsapás”-ból. A villámnak nem sikerült felgyújtani az épületet.

— **Hangverseny.** Az erdőbényei gyógyfürdőben július hó 14-én nagyon kellemesnek és érdekesnek ígérkező hangverseny lesz. Zilahiné hangverseny-énekeső. Zilahi Gyula a nemzeti színház tagja és Gaál Pál zongoraművész — mint szereplők rendezik. A műsor két részből fog állani. összesen 11 számmal. Különbön a műsor a következő: 1. *Magyar rhapsodia*, szerző és zongorán előadja Gaál Pál. 2. *Az élet*, irta Coquelin, előadja Zilahi Gyula. 3. *A szerelem*, melodráma, előadja Zilahi Gyula és Gaál Pál. 4. *Tannhäuser*, Wagnerolt, éneklé Zilahiné. 5. *Bányászerszelenség*, monológ Gabányitól, előadja Zilahi Gyula. 6. *Concert mazur*, szerző és előadó Gaál Pál. 7. *Téli dal*, *Holdvilágnál*, Bácsú, éneklé Zilahiné. 8. *Hajótörés*, előadja Zilahi Gyula. 9. *Még egy napot*, *Büvös szemű sugára*, éneklé Zilahiné. 10. *A fürdőörvs*, irta Rákosi Viktor, előadja Zilahi Gyula. 11. *Trefás egyveleg*, zongorán előadja Gaál Pál. A hangverseny szereplői mindhárom elsorángú műve-

szek. Ezt bizonyítgatnunk azok előtt, ki a művészetnek e nemei iránt érdeklődnek, felesleges; kik pedig talán e szereplők művészi birnévként felől eddig tájékozva nem voltak, az erdőbényei hangverseny alkalmával önmaguk győződhetnek meg.

— **Lopás.** Múlt hó 24-én egy *Mitrovics György* nevű joghallgató látogatóban volt Molnár János sárospataki gk. tanítónál és a szives látásért hála fejében egy 20 fnt értékű arany keresztet vitt el magával. A kárt vallott szives házigazda tüstént feljelentést tett a csendőrségnél s a nyomozat megindult. Az eredmény az lett, hogy a gáncseszi őrök által Sztankócozon a tettes elfogatt. Az arany kereszt ekkor már nem a Mitrovics birtokában, hanem Valdmán Izidor s.-a.-ujhelyi ékszerészében volt, kinek 3 ftrért adta el. A tettes szembesítetvén az ékszerészszel, a büntény teljesen beigazolott. A sárospataki őrök előtt Mitrovicsnak Budapestről — minden elfogadhatóbb ok nélkül való távozása gyanút kelten. a nevezett őrök a budapesti államrendőrségnek tüstént sürgönyözött s ez úton kiderült, hogy Budapestről is család és *sikkasztás* miatt ugrott meg. Ez ügyes úr jelenleg — a sárospataki csendőroros sziveségéből — bűnhalmazat miatt a kir. ügyesség gondjai alatt van, kiről még azt is feljegyezhetjük a történeti hűség kedvéért, hogy már a múlt év folyamán is három hónapig élvezte magánokrárt hamisításért a fogház kényelmét.

— **Meghívó.** A satoralja-ujhelyi eszmadia ifjúság szejt alapja javára folyó 1895-ik évi július hó 14-ik napján Abonyi D. Mór kertjében zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté d. u. 3 órákor. Belépti díj: tetszés szerint.

— **Halál fürdes közben.** Az erdőbényei birneves és látogatott fürdőben a múlt heten szerencsétlenség történt. Nevezetesen az Andrássygrófkó tiszta-dobi tisztartója nagyon meleg fürdőt talált venni, úgy hogy a víz ugyanam kiizzasztotta. Még ebből nem lett volna semmi baj. De a tisztartó — elég meggondolatlanul — az izzadt testével rögtön a jéghideg vízű zuhany alá állt: de alig öntötte el a testét a jéghideg zuhany, azonnal meghalt. Holtestét az ev. ref. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett Erdőbényén temették el.

— **Köszönetnyilvánítás.** *Palcho Katalin* bodrog-olaszki m. kir. postamesterő, egy bodrogzsadányi jeles előmeneteli, szegénysorsú tanuló leánykát egy öltözött ruhával és egy pár cipővel ellátni sziveskedett. Fogadj a nemes és áldozatkész úrnő ez úton is őszinte köszönetem igaz nyilvánítását áldozatkész cselekedetéért. *Kárpáthi Péter* közs. tanító.

— **Családi drama.** A tolcsvai *Sternberg*-családot a napokban szörnyű katasztrófa sújtotta. A család feje, Sternberg Ignác az tolcsvai urasági bérllónél volt alkalmazásban s utóbbi időben szegény viszonyok között élt. A családó a minap, a mint napi foglalatosságait elvégezve

társas érintkezés fűszere, a társas életnek a poezise. Mert ha hiba az, mikor embertársaink jó véleményét minden áron ki akarjuk erőszakolni, úgy nem kevésbbé hiba, ha másoknak rólunk való véleményére, ítéletére, mint a dőllyfó, mitem adunk s közönyösek vagyunk. A nemesen becsavgyó férfi nemes tetteinek, működésének legzsebb jutalmát embertársai elismerésében, dícséretében, az általános becsülésben és tisztelőben látja, a melylyel azok neki önkényt adóznak, a nélkül, hogy azt keresni. S hány nemes tetteinek, buzgó törekvésnek rügjőja a becsavgyó. Már Locke, az angol bölcsész megmondta, hogy tetteinkért nem csak Isten és az állambatóság jutalmazhatnak és büntethetnek, hanem embertársaink is, a közvélemény. „A ki azt állítja, hogy az emberek helyeslése vagy helytelenítése nem volnának elég ösztönök a cselekvésre, az nem ismeri az embereket; olyan érzékletlen tízezer köztöltő alig akad egy, a ki a társaságunk megvetését nyugodtan elviselni tudná.” Ha kissé túloz is e tekintetben Locke, alap gondolatát nem vonhatjuk kétségbe. Az emberi természetben mélyen gyökerezik az a vágy, hogy másoknak tessünk, figyelmet ébresszünk, emlegetessünk és dícsértessünk. Hisz ezen alapul a hír, a dícsőség, de természetesen a hirhídség is!! Aztán a társaság is tévedhet a maga ítéletében, sőt olyasmire viszi reá az egyént, a melyet az sokszor nem helyesel, mint pl. a párbajra, hogy egyebet ne is említsek.

Visszatérve tulajdonképpeni tárgyunkhoz, a lélektanban is azt tapasztaljuk, a mit sokszor a chemiában, hogy bizonyos szerek kisebb adagban gyógyszerül szolgálnak, nagyobb adagokban ölnék. Vagy azok, melyek koncentráltan a legkellemetlenebbek közé tartoznak, kellő hígítás után mint illatszerek használatnak. A fiatal leányoknak mesterkéletlen, öntudatlan tetszavgya ártalmatlan, míg az asszonynak öntudatos, raffiniált és kaczer húságá kárteknő.

E szempontból aztán a húságának különböző fajait is könnyen felismerhetjük. Nevetséges húság az, mikor valaki öszülő fejfel fiatalnak, szépnak akarna látszani, nagy hévvel-lel tánczol, külső díszszel és cziczomával takargatja öreg korának jeleit, hogy fiatalos külseje és vénsége között az ellentét annál kirívóbb legyen. Nevetséges az, mikor valaki silány verseket, vagy értéketlen közleményeket nyomtat, hogy neve, mint az apróény közszeján forogjon s ő népszerűvé legyen. S hányszor búvik az ilyen húság fennen hangoztatott nagy eszmék, frázisok köpenyegébe!?

A húság nagyobbfoku faja már az, melybe irigység vegyül, mikor a hű nem csak dícsértetni vágyik, hanem bosszantja az is, ha másról s nem magáról hallja a dícséretet. Az ilyen hű aztán mások rovására akar dícséreltetést aratni, vagy kisebbbii szándékosan embertársait, éles szemmel és ravasz észszel tünteti fel azoknak gyöngeségeit, hogy az ő előnye annál jobban tündököljenek. Sokszor meg magát

ösárolja színlég, csak azért, hogy társa neki ellentmondva, annál nagyobb dícséretekkel hamozza el. A húság ez esetben már szenvedélylyé vált.

De legveszedelmebb fajtája a húságának a kaczerárgal vegyülő, asszonyi húság és mértékelen tetszavgyó. Az ilyen nem elégszik meg azzal, hogy keveseknek, sokaknak tetszik, min denkinek akar tetszeni. S ha aztán akad valaki, a kire szépségük, bájuk nem igen látszik hatni, ez végig hosszantja őket s az illeto meghódítására semmi áldozattól sem riadnak vissza. A húság szenvedélylyé válását és tragikumát mesterien rajzolja Kemény Zsigmond „Húság és szerelem” című remek beszétyében. Sarolta szereti derék ferjét Coraninót és boldog. De mértékelenlő hű, tetszalgó léven, mikor az iránta közönyös Romvayval találkozik, ellenállhatatlan vagy tamad lelkeben annak meghódítására. Romvay közönyös által ingerli őt s ragadja az örvény szelére. Sarolta, miután máskep nem lehet, felaldozza becsületét, hűtelen lesz némileg férjéhez, ki aztán eltasztítja magától, mert sokkal mélyebben szereti, semhogy a megtérttel, ki ezután kedvét keresni, hizelegne, rabnője lenne, tovább is élni tudna?

S vajjon a mindennapi életben nem találkoznk-e ilyen hű Saroltákkal, a kik mértékelen húságuk, tetszavgyuk oltírán áldozzák fel lelki nyugalmukat, szerelmüket, boldogságukat?!

Dr. Székely György.

az erdőből haza ment: hirtelen rosszul lett és holtan rogyott össze. Még ez a csapás nem volt elég a sorsildőzött családnak. Szerető feleségére, a mint a férjét élettelenül összeesni látta, e szörnyű esemény oly nagy mértékben hatott, hogy ő isazonnal meghalt; követte szeretett férjét a halálba. A hirtelen elhalt házaspárnak a temetése az egész község óriási részvete mellett ment végbe. Az árvák, — két férjhez adó leány és három fiu — nagyon szomorú sorsnak néznek elébe, a mennyiben nagy nyomorban maradtak. Sok időnek kell még eltelnie addig, míg a szerencsétlenek szívének sebei teljesen behegednek a súlyos csapás után.

Szerelmem és romantika. Közönségesen azt szokták hangoztatni az emberek a mai dicsőséges érdekhajhász világban, hogy az igazi, hűséges szerelmem most már csak a legendák birodalmában található; hogy a realitás élet ezen baja, gondja kiöli a szívből a szerelmet is: s bizony, ki tehet róla, ha az emberiség még meg is mosolyogja Romeo- és Julia-féle jeleneteket. Az ilyen téves úton haladó vélekedéseket alaposan megzafolja a következő igaz történet, megmutatván, hogy még mindig van igazi szerelmem a világon. Elt, nem is olyan nagyon régen, hazánkban egy gazdag és virágzó bárói család. Szép leány volt nagyon a bárókisasszony, a kit, mint oly nagy család gyermekét, alapos neveltetésben részesítettek a szülők. De idővel a családra rosz, nagyon nehez napok jöttek, az anyagi zavarok mind jobban-jobban aláásták a virágzó család helyzetét. Utóljára a baró teljesen elszegényedett. Ekkor a szépséges bárókisasszony szívében olthatatlan szerelem gyuladt egy szegény, de nagyon csinos fiatal ember iránt. Mivel rendes úton nem lehettek az egymáséi: a Pal és Virginia szerepet viselő pár — vadhazasságra lépett. A folytonos elszegényedés ez állapotban is nyomon követte a szép baronesszt a utóljára is oda jutott a szerelmes pár, hogy — most *kubikolással* kenyeltemek megkeresni a mindennapi sovány életet. Nos, ez a kalandos pár jelenleg a *hodrog-olaszi határban*, a Bodrogvedtőlts földmunkálataival kubikol. A volt bárókisasszony teljesen meg van elegeve sorsával, mert a férjét rajongásig szereti; s még nem sokat vesztett egykori szépségéből. — Most mondja aztán valaki, hogy ninesen romantikus szerelmem ezen a sarkéken.

A s.-a.-ujhelyi ipartestület előjárósága határozatai alapján, az elsőség kidolgoztatta az úgynevezett „ipartestületi betegsegélyző pénztár” alapszabályait s azt a múlt hó 25-én összehívott előjáróság és 3 *sejéd* jelenletheben felolvasván, csekély módosítással elfogadtatván, jóváhagyás végett fejtetjeszteni határozottat, a mely is úgyszólva semmiben sem tér el az

1891. évi XIV. t.-cz.-tól s egészenben a „kerületi pénztár” álláspontjára helyezkedik, elterések csakis az önként belépőknel van és pedig nagymérvű. Ugyanis a beiratást 2 frtban állapítja meg, míg a heti járulékok a bevett általános befizetéstől eltérőleg 16 krban dominál s ezen befizetés után ugyanoly segélyben fog részesülni, mint a kőlevezett tag: ez sem helyes, sem okadatolt, mivel nagyobb befizetés mindig nagyobb segélyvelzetben részesíti a befizetőt. Hogy vajjon erre mi indította a kidolgozózt vagy az előjáróságot, az kérdés, mert ha a törvény elrendeli s jogot biztosít az önként belépőknek s továbbá a felvételt az igazgatóság véleményezése alapján vissza is vethető, akkor ez indokolatlanul felemelt befizetés, vagy az önként belépők visszarásztására, vagy pedig nyereszkesdesi vállalatá akarja a humanitás törvényét tenni. No de nekünk magyaroknak sohasem az volt elvünk, hogy erőnkent tömörítve egész erőset alkossunk, „hanem a szét-huzakodás”; szétforgácsolt erővel pedig sohasem fogjuk elérni a valódi célt s eme humanus törvényt kellően végrehajtani ily elvekkel nem lehet. Jó lenne, ha a s.-a.-ujhelyi ipartestület lezont munkálma, hogy a már meglevő kerületi pénztárt teljes erővel támogató, mert ebbe talán még másnak is lesz beleszólása: mert a nagymélt. kir. kereskedelmi miniszter úrnak ide vonatkozó rendelete sem engedi meg azt, hogy a kerületi pénztár gyöngítésre céljából más vállalati, magán- vagy testületi pénztárak (úgyszólva gomba módra) szaporodjanak.

Közsegek magyarosítása megyénk felső részében. Füzesérvy Györgynek, a varannói járás főszolgabírójának van nagy érdeme abban, hogy járásának közsegei idegen hangzású neveiket magyar nevekkel akarják felecserélni. A mozgalom ebben az irányban már oly nagy, hogy most a nagy dobrai körjegyzőség nyolcz közsege kéri idegen hangzású nevének megmagyarosítását. Dicséretes és elismerésre méltó dolog, hogy előjáróság és lakosság önmaga érzi szükségét annak, hogy edes hazánk nyelvén neveztessek lakóhelyük. A nyolcz közseg a következő: *Petkőcz: Zemplén-Sarkud; Mihalko: Zemplén-Mihályfalva; Krahoc: Köhalom, Tót-Kajnya: Tót-Nyirös; Kis-Domása: Kis-Háza; Zsalobina: Zomator; Jeszenoc: Jenofalva; Trepec: Kis-Teribes.* Mint halljuk az egész varannói járásban már csak öt közseg nem fog magyar nevet viselni. A magyar név mellett aztán a magyarosodni kívánó közsegek lakosai érzelemben és gondolkozásban is könnyen valódi magyarokká lehetnek az ilyen előjáróság mellett, mely hogy minél előbb bekövetkezzék, adja az Isten.

Bíróválasztások és verekedős. Múlt hó 26-án Józseffalván és Bodrog-Halászon (Petrahó) községi bíróválasztás tartatott. Józseffalván *Raiz Mátyás*, Bodrog-Halászon *Szechy Sámuel* választ

tattak meg szótöbbséggel 3 évre bírókká. Az előbbi választás csendben folyt le; Bodrog-Halászon azonban e tekintetben hű maradt magához. Mint 3 évvel ezelőtint a bíróválasztás alkalmával, így most is egy Fuzekas János nevű duhajkodni szerető választópolgár verekedést kezdeményezett a korszakban. Terve azonban nem sikerült, mert a városiatsági csendőrség felülette s gondoskodott róla, hogy hősieségeért megkapja már jól megérdemelt jutalmát.

Csöd. A s.-a.-ujhelyi királyi törvényezék közhírré teszi, hogy Edelstein Bernát volt hooi lakos ellen a kir. törvényezéknek 1872 december hó 3. napján 7247. szám alatt kelt és a magyar királyi kuria mint legfőbb ítélőszék által 1873 évi július hó 3-án 159. szám alatt helybenhagyott ítéletével megújított csöd, a csödvagyon felosztása folytán megszünttetett.

A m. kir. miniszterelnök 2020. M. E. 1895. sz. alatt kelt rendelete az 1894: XXXI. és XXXIII. törvényezékeknek hatálybaleptetése tárgyában. A magyar királyi miniszteriumnak 1895. évi június hó 29 dik napján tartott tanácsában hozott határozatahoz képest az 1894. XXXI. t.-czikk 148. §-nak 2-dik bekezdése és az 1894. XXXIII. t.-czikk 90. §-a alapján rendeltetik: A házassági jogról szóló 1894. XXXI. törvényezék 1895. évi október hó 1-ő napján lép hatályba. Ennek következtében egyidejűleg hatályba lépnek az 1894. XXXIII. t.-czikk 90. §-nak 2-ik bekezdése értelmében az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. törvényezéknek a házasságok kihirdetésére, a házasságkötésnél való közreműködésre és a házassági anyakönyvek vezetésére vonatkozó rendelkezései, valamint az 1894. XXXIII. t.-cz. 10. §-a értelmében a gyermekek vallásáról szóló 1894. XXXII. törvényezék is. Az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIII. t.-czikk alapján kinevezett anyakönyvvezetők a születések és halálozások nyilvántartására és tanúsítására vonatkozó működésüket 1895. évi október hó 1-ő napján kezdik meg.

Tűzvész okozás vétsége. Lapunk 6-ik számában említettük, hogy Smajda János b. zsagyáni lakos múlt évi márczius 21-én Hodrog Zsadányban lévő háza udvarán felhalmozott szalma közelében egy szivarvörge rágyujtani akarván, két szállt meggyújtott s azok végét, majd a szivarvörget földre dobta s eltávozott. Minthogy pedig ezután az udvaron volt szalma és szőna mindjárt meggyult s elégett anélkül, hogy a tűz az épületbe belekapott volna: tekintettel arra, hogy a tűz kizárólag a vádolt gondatlanságának volt az eredménye, a törvényezék öt vád alá helyezte. Mint lapunkat most értesítik, Smajda Jánost a tűzvész okozás vétségében bűnösnek mondta ki s pénzbüntetésre ítélte, mely behajthatatlanság esetében elzárásra lesz átváltoztatandó. Vádolt és közvádoló az ítéletbe beletnyugodtak.

H í r d e t é s.

Legújabb!
Legújabb!

STRIBERG / min és csővere
és a VIII. száz. hangszerepar
B-jest, VII. E. Keresztelűtől 66.
Százévtől, mindenféle hang-
szereket, mint például: har-
monika, szaxofon, szitár,
művek, partitúrák és hangokész-
eszközök postai úton küldtünk.

Legújabb!

INTONA

Elpusztíthatatlan aczélhangokkal
változtatható érez-játékúppokkal, jés
korlátlan másorral.

Ezen új találmánya hangszereit minden elő-
zetes tanulmány és zeneismeret nélkül, csak meg azaz tetőre, veretűt, zenealakra 1 lehet
játszani. Ara 12 frt, a kitalálók ára 30 kr. Megrendelések az árak előleges be-
kötése mellett vagy utánvetéssel tejesíthetnek.

Legújabb!

„Columbus” / és, és kir. szabad. címhalom-ve-
rőztől megjutatott az eddigi pam-
kozást és ezírmást, erős és csengő hangot nyert. Alkál.
Mindem verőre bárki rábuzhatja és mindenkor le is huzhatja.
Sohasem pusztul el. Ara a verőpálcákkal az utóbbiak minősége szerint 1.50, a frt 2.50,
3 frt és 3.50, és 4 frt. Külön a „Columbus” verője párja 1 frt.

HARMONIKA

saját készítményű

a legkifűtőbb hangokkal.

3 frtől kezdve 4—, 5—, 6—,
7—, 8—, 10—, frt és felefrt.

Különlegesség-ek aczélhangu
harmonikákban.

Legújabbban megjelent
Magyar
harmonika-iskola

az egy vagy kétsoros harmonikához (30 lezebb zenedarabbal), melynek segélyvel
minden előzetes zeneismeret nélkül a harmonika játszása egy fél óra alatt mindenki
megtanulhatja. Az egyoros. harmonika-iskola ára 1 frt, a kétsoros. harmonika-iskola
ára 2 frt, mely ószeg beküldése után bérmentve küldjük.

Képes árjegyzékek: a) harmonikáról; b) mechanikai zenélő-művek,
ról és zenélő disztrgyakról; c) minden egyéb hangszerekről,
és hurokról külön kiadásban ingyen és bérmentve küldtük.

Járások pontosan teljesíttetnek.

Ócska hangszerek becsereíttetnek.